Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie

Sprawozdanie z działalności za 2011 rok

,,Nigdy nie jesteśmy tak biedni, aby nie stać nas było na udzielenie pomocy bliźniemu”

M.Gogol

Rok 2011 będący kolejnym rokiem kryzysu był ogromnym wyzwaniem dla pomocy społecznej w Polsce. Wzrastające ceny podstawowych produktów, rosnące lawinowo koszty utrzymania gospodarstw domowych, stale zwiększające się bezrobocie, zamrożenie płac, w końcu realna groźba utraty miejsc pracy, poczucie bezradności i frustracji – bez wątpienia najbardziej uderzyły w najuboższe osoby i rodziny. To właśnie one najdotkliwiej odczuwają, na co dzień skutki kryzysu. Stanowi to ogromne wyzwanie dla instytucji pomocy społecznej. Niepokojący jest fakt, że od 6 lat nie wzrosło tzw. kryterium dochodowe upoważniające do korzystania z pomocy społecznej - nadal wynosi 351,- zł na osobę w rodzinie i 477,- zł na osobę samotnie gospodarującą. W konsekwencji część rodzin bardzo potrzebujących pomocy wypadło z systemu. Dynamicznie zmieniająca się rzeczywistość, nowe zapisy w prawie – nakładają na Ośrodki Pomocy Społecznej nowe zadania, wymagające specyficznego interdyscyplinarnego charakteru pracy. Wyzwania stojące przed pracownikami pomocy społecznej są coraz bardziej złożone i trudne.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie wykonywał w 2011r. szeroki zakres działań wynikający głównie z ustawy o pomocy społecznej, wg której najważniejszym celem działalności Ośrodka jest realizacja polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Działalność Ośrodka związana była także z wytycznymi szeregu bardzo wielu innych ustaw, do których stosowane są różnorakie kryteria uprawniające do korzystania z różnych form pomocy.

Ośrodek podejmował wiele dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia usług świadczonych najuboższym i najbardziej potrzebującym mieszkańcom Augustowa: dzieciom, osobom chorym, niepełnosprawnym,

starszym. Współpracował z wieloma organizacjami pozarządowymi i instytucjami oraz osobami prywatnymi.

Rok 2011 był rokiem bardzo pracowitym, z pomocy Ośrodka skorzystało wielu mieszkańców Augustowa. Osoby poszukujące pomocy zwracały się do Ośrodka w przeróżnych sprawach: począwszy od zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, wsparcia finansowego, poprzez trudne sprawy rodzinne, problemy opiekuńczo - wychowawcze, przemoc w rodzinie. Różnorodność problemów rozwiązywanych przez pracowników pomocy społecznej wymaga ciągłego dokształcania się, poszukiwania nowych rozwiązań i współpracy z innymi instytucjami, a równocześnie empatii, współczucia i wrażliwości na innego człowieka. Profesjonalizm pracowników, zaangażowanie w pracę spowodowało, że bardzo dużo spraw podopiecznych Ośrodka zostało pozytywnie rozwiązanych, pomoc była właściwa do rzeczywistych potrzeb, skuteczna.

Sprawozdanie merytoryczne przedstawia zadania, które MOPS w Augustowie zrealizował w 2011 roku.

Wydatkowanie środków finansowych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Augustowie w 2011 roku.

Ogółem plan finansowy w 2011 roku: 13.982. 218,- zł
Wydatki: 13. 837.110,29 zł tj. 98,97%
W tym:
I. Zasiłki
- zasiłki stałe 394. 267,68 zł
- zasiłki okresowe 980. 782,20 zł
- zasiłki celowe i specjalne + inne ze środków gminy 330. 721,64 zł

= 1. 705.771,52 zł II. Świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego
(wraz z kosztami obsługi) =
6. 710. 329,26 zł III. Dodatki mieszkaniowe
= 643.168,99 zł IV. Dożywianie
- Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”
1. 122. 029,98 zł - poza Programem w Stołówce 36. 723,73 zł

=1. 158.753,71 zł

V. Składki
- składki na ubezpieczenia społeczne za niektóre osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne 80. 428,40 zł
- składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia

z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne za osoby uczestniczące
w zajęciach w centrum integracji społecznej
46. 380,97 zł

= 126. 809,37 zł

VI. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze
- specjalistyczne usługi opiekuńcze
128. 140,- zł - usługi opiekuńcze
408. 274,52 zł

=536. 414,52 zł

VII. Opłaty za pobyt w Domach Pomocy Społecznej
=379. 151,28 zł

VIII. Środowiskowy Dom Samopomocy
- dotacja na utrzymanie ŚDS
= 421. 480,62 zł

IX. Świetlica „Nasza Ostoja”
- środki gminy na utrzymanie łącznie z dożywianiem/ bez kosztów personelu **= 32. 008,56 zł**

X. Dofinansowanie dożywiania w placówkach
= 26. 849,94 zł
XI. Ośrodek = 1. 757. 550,17 zł
XII. Pozostałe
- koszty obsługi świadczeń rodzinnych
302.279,33 zł - realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta
Augustowa na lata 2006-2016
4. 000,- zł
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie 10. 643,02 zł
- rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne 21. 900,- zł

=338.822,35 zł

Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie finansowana była ze środków gminy (25,5%) oraz z dotacji (74,5%).

Wydatki w roku 2011 wyniosły 13. 837.110,29 zł

w tym:

- dotacja - 10. 307. 948,48,- zł,

- środki gminy - 3. 529. 161,81 zł.

Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej na rzecz mieszkańców Augustowa to praca całego zespołu Ośrodka, w skład którego wchodzą: Kierownik, Zastępca Kierownika, Dział Księgowości, Dział Administrowania Ośrodkiem, Biuro Obsługi Mieszkańca, Dodatki Mieszkaniowe, Dział Pomocy Środowiskowej i Rozwiązywania Problemów Rodziny, Świetlica „Nasza Ostoja”, Stołówka (średnie zatrudnienie 32,75 etatu - wydatki w 2011r. związane z utrzymaniem Ośrodka: 1. 757. 550,17 zł w tym: dotacja - 507. 630,- zł; środki gminy - 1. 249.920,17 zł)

Świadczenia Rodzinne i Fundusz Alimentacyjny (średnie zatrudnienie to 8 etatów), Usługi Opiekuńcze, Specjalistyczne Usługi Specjalistyczne (średnie zatrudnienie 17,75 etatu), Warsztat Terapii Zajęciowej (średnie zatrudnienie 11 etatów), Środowiskowy Dom Samopomocy (średnie zatrudnienie 12 etatów).

Koszty związane z zatrudnieniem pracowników stanowiły ponad 90% wydatków środków finansowych przeznaczonych na utrzymanie Ośrodka. Pozostałe środki wydatkowane były na koszty związane z zakupem niezbędnych do funkcjonowania Ośrodka artykułów, między innymi: druki, paliwo do samochodu służbowego, zestaw komputerowy, artykuły biurowe, artykuły chemiczne, opłaty za media, czynsze, opłaty za usługi pocztowe, opłaty bankowe, prenumeraty, licencje, szkolenia pracowników, bilety komunikacji miejskiej oraz usługi remontowe.

Dział Pomocy Środowiskowej i Rozwiązywania Problemów Rodziny

Zadania pomocy środowiskowej wykonywane są przez wykwalifikowanych pracowników socjalnych zatrudnionych w MOPS w Augustowie oraz sekcję realizacji świadczeń z pomocy społecznej.

Zakres świadczeń w ramach pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r Nr 175, poz. 1362 z późniejszymi zmianami). Katalog form wsparcia jest bardzo szeroki. Rodziny bądź osoby mogą ubiegać się o świadczenia pieniężne i niepieniężne. Każdemu działaniu towarzyszy praca socjalna. Pracownicy socjalni wykonują bardzo trudny i odpowiedzialny zawód, wymagający wiedzy z wielu dziedzin, współpracy z innymi placówkami i wrażliwości na innych ludzi.

W roku 2011 z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie skorzystały 1. 150 rodziny, w których łącznie było 2. 898 osób.

Główne powody przyznania pomocy mieszkańcom Augustowa w roku 2011.

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	709	1 931
Bezdomność	67	97
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	10 7	60 53
Bezrobocie	711	2 031
Niepełnosprawność	140	220
Długotrwała lub ciężka choroba	477	1 052
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym : rodziny niepełne rodziny wielodzietne	151 106 43	540 316 252
Alkoholizm	37	63
Narkomania	4	6
Trudności w przystawaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	7
Sytuacja kryzysowa	2	8

W roku 2011 realizowano następujące formy pomocy:

Zadania zlecone gminy:

- *specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi* – w roku 2011 usługami objętych zostało 17 osób, w tym dorośli i 2 dzieci. Koszt świadczonych usług wyniósł 128. 140,- zł. Przepracowano w usługach specjalistycznych 7. 139 godzin.
(w roku 2010 usługami objętych było 17 osób – koszt realizacji tego zadania z dotacji 111. 000,- zł).

- *przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną* - w roku 2011 miasto Augustów nie dotknęła klęska żywiołowa ani ekologiczna.

- *prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi*

Powadzenie domów samopomocy jest zadaniem gminy zleconym przez administrację rządową w ramach pomocy społecznej.

MOPS prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy dla 35 osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną. Placówka finansowana jest całkowicie z dotacji. Wydatki w roku 2011 wyniosły 421.480,62 zł. Środki finansowe w 88% zostały wydatkowane na koszty związane z zatrudnieniem pracowników. Placówka poniosła wydatki, między innymi: na zakup materiałów do terapii w poszczególnych pracowniach, zakup zestawu komputerowego, środków czystości, artykułów żywnościowych dla uczestników w ramach treningu kulinarnego, opłaty za media, usługi remontowe, ubezpieczenie uczestników, szkolenia pracowników i podróże służbowe, zakup usług pocztowych.

Uczestnicy ŚDS objęci byli programem wspierająco- rehabilitacyjnym.
W okresie od stycznia do grudnia 2011 roku prowadzone były następujące formy zajęć:

- zajęcia komputerowe,
- zajęcia kulturalno- muzyczne,
- zajęcia edukacyjne,
- zajęcia kulinarne,
- zajęcia techniczne,
- zajęcia krawiecko- dekoracyjne,
- terapia ruchowa - zajęcia sportowe, rekreacja,
- trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi,
- trening dbałości o wygląd zewnętrzny,
- trening nauki higieny,
- trening umiejętności praktycznych,
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego,
- psychoedukacja,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
- zajęcia integracyjne,
- praca socjalna.

Praca socjalna opierała się na organizowaniu pomocy w zakresie: rozwiązywania problemów rodzinnych, załatwiania spraw urzędowych (dokonywanie opłat, zadłużeń bankowych itp.), dokonywania zakupów, urządzania mieszkania, sprawowania opieki uczestnikom podczas wyjazdu do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach

i podczas wizyt lekarskich. Ponadto prowadzono działania na rzecz: aktywności w pracach związanych z utrzymanie porządku w mieszkaniu, polepszenia relacji rodzinnych uczestników, pomocy w uzyskaniu przysługujących świadczeń i innych formach pomocy, rozwiązywania spraw życiowych.

Zajęcia wzbogacone były wspólnym oglądaniem różnych filmów: fabularnych, dokumentalnych, popularno – naukowych oraz uczestnictwem w różnorodnych formach spotkań: kulturalnych, integracyjnych, edukacyjnych.

Placówka współpracowała z innymi domami samopomocy, ośrodkami pomocy społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie, placówkami kultury, oświaty, organizacjami pozarządowymi.

Uchwałą Nr X/75/11 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 30 listopada 2011r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej z dniem 1 stycznia 2012r. tworzy się jednostkę budżetową pod nazwą Środowiskowy Dom Samopomocy w Augustowie. Placówka od dnia 1 stycznia 2012r. jest samodzielną jednostką organizacyjną, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa miasta Augustów. Nadzór na działalnością placówki sprawuje Burmistrz Miasta Augustowa.

- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia

„Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Wieloletni program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w roku 2011 realizowany był przez MOPS w Augustowie na podstawie Porozumienia z dnia 17 stycznia 2011r. zawartego pomiędzy Wojewodą Podlaskim a Burmistrzem Miasta Augustowa. Przyznano Gminie Miasto Augustów dotację celową z budżetu państwa na realizację Programu w wysokości 578.200,- zł tj. 71,54% przy wkładzie własnym gminy 230.000,- zł – tj. 28,46% całości kosztów. Ostatecznie gmina otrzymała dotację w wysokości 891.950 zł, przy wkładzie własnym 230. 079,98,- zł. Udział dotacji stanowił 79,50% kosztów realizacji zadania, udział gminy 20,50%. Niestabilna sytuacja finansowa komplikuje realizację Programu, powoduje utrudnienia w planowaniu i wydatkowaniu otrzymywanych środków finansowych, świadczeniu wsparcia.

Realizacja zadania polegała na udzieleniu pomocy w dwóch formach: sfinansowaniu posiłku lub wypłacie zasiłku na zakup artykułów żywnościowych.

Wydatki w 2011 wyniosły 1. 122. 029,98 zł

w tym:

	Dotacja	**Środki gminy**	**RAZEM**
posiłki (na podstawie decyzji)	649.113,83	166.685,35	815.799,18
zasiłki na zakup żywności	181.051,01	38.518,99	219.570,-
posiłki w szkole i w przedszkolach – szczególne przypadki – art. 6a (bez decyzji)	61. 785,16	24.875,64	86. 660,80
RAZEM	891. 950,-	230.079,98	1. 122.029,98

Program realizowany był w żłobku i wszystkich przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach, ośrodkach szkolno – wychowawczych, w których uczyli się uczniowie z naszego miasta oraz w punkcie wydawania posiłków „Feniks” i Stołówce MOPS.

Z Programu skorzystało 892 rodziny, 2. 946 osób w rodzinach.

Rzeczywista liczba osób objętych programem ogółem,	1. 781	
tym:	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
liczba osób korzystających z posiłku	470	1. 644
zasiłku celowego	422	1. 302

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi dzieci i młodzież w szczególnych przypadkach, korzystały z dożywiania zgodnie z art. 6a Ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" *(Dz. U. z 2005r. Nr 267 poz. 2259 z późn. zmianami*). Łącznie z tej formy pomocy w roku 2011 skorzystało 163 osób. Wsparcie to nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej.

Zestawienie wydatków – Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w roku 2011.

Podział odbiorców „Programu” na grupy	**Dotacja (rozdział 85295)**	**Środki gminy (rozdział 85214)**	**RAZEM**
Posiłki przyznane na podstawie decyzji			
1. Dzieci 0-7:			

1. Dzieci w Żłobku	652,50	342,-	994,50
2. Dzieci w przedszkolach	18. 267,-	9. 142,-	27. 409,-
3. Dzieci w pozostałych punktach wydawania posiłków	72. 398,44	7. 233,67	79. 632,61
Razem: Dzieci 0-7	91. 318,44	16. 717,67	108. 036,11
II. Uczniowie			
1. Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów	387.301,43	44.515,95	431. 817,38
2. Uczniowie ponadgimnazjalni	56. 291,07	27. 288,26	84. 063,38
Razem: uczniowie	443.592,50	72. 288,26	515. 880,76
III. Osoby dorosłe	114. 202,89	77.679,42	191. 882,31
OGÓŁEM	**649.113,83**	**166.685,35**	**815.799,18**
Posiłki – szczególne przypadki art. 6a			
Dzieci i młodzież w szczególnych przypadkach	61. 785,16	24. 875,64	86. 660,80
Zasiłki na zakup żywności			
Osoby uprawnione do zasiłku celowego na zakup żywności w ramach „Programu”	181.051,01	38. 518,99	219.570,-
RAZEM	**891.950,-**	**230.079,98**	**1. 122. 029,98**

W roku 2011 dotacja wynosiła **891. 950,- zł** wkład własny gminy **230. 079,98 zł, łączny koszt zadania 1. 122. 029,98 zł.** (w roku 2010 łączna kwota na realizację Programu - 1. 127. 684,85 zł).

Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne.

W ramach Rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne udzielono pomocy finansowej osobom mającym ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego za miesiąc listopad lub grudzień 2011r. Pomoc w wysokości 100,- zł miesięcznie, była przyznawana niezależnie od dochodu. Wydano 111 decyzji administracyjnych przyznających świadczenie. Łączny koszt realizacji Programu - 21. 900,- zł. Środki finansowe na ten cel pochodziły z dotacji.

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania

cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a. - w 2011r. nie wystąpiła potrzeba udzielenia pomocy cudzoziemcom.

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - w 2011r. nie wystąpiła potrzeba udzielenia pomocy cudzoziemcom.

- *wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki* - w roku 2011r. mieszkańcy Augustowa nie zgłaszali potrzeb związanych z wypłacaniem wynagrodzenia za sprawowanie opieki, w związku z tym zadnie to nie było realizowane.

<u>Zadania własne gminy</u>.

Zadania obowiązkowe:

- udzielanie schronienia oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym – w roku 2011 **schronienie** zostało udzielone 33 osobom w 6 Ośrodkach, 261 świadczeń na łączną kwotę 57. 984,76 zł (dla porównania w roku 2009 – 18 osób, koszt 28. 918,49zł, w 2010r. - 28 osób uzyskało schronienie, łączny koszt - 41. 795,15 zł).

- niezbędne ubranie – potrzeba zakupu niezbędnej odzieży zaspokajana jest poprzez przyznanie zasiłków na ten cel. Osoby zgłaszające się do Ośrodka o taką formę pomocy uzyskują ją dzięki wieloletniej współpracy jednostki ze Stowarzyszeniem na Rzecz Pomocy Społecznej w Augustowie, które w swej działalności statutowej zakłada pomoc najuboższym, między innymi w formie rzeczowej i pozyskuje na ten cel środki finansowe. MOPS w Augustowie jest partnerem Stowarzyszenia we wszystkich realizowanych projektach. Wspólne działanie i zaangażowanie sektora publicznego i pozarządowego umożliwia udzielenie lepszej pomocy i większej liczbie potrzebującym.

- zapewnienie posiłku –

Zestawienie wydatków dotyczących zapewnienia posiłku

I. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

dotacja – 891. 850,- zł

środki gminy – 230. 079,98 zł

Razem: 1. 122.029,98 zł

II. Środki własne gminy – posiłki poza „Programem” wydawane w Stołówce – 36.723,73 zł

III. Dofinansowanie dożywiania w placówkach wsparcia dziennego – 39. 017,72 zł

RAZEM: 1. 197. 771,43

Posiłek został przyznany decyzją administracyjną 961 osobom z miasta Augustowa. Łączna liczba świadczeń – 131. 849 na kwotę 1. 158. 753,71 zł.
Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej jedną z podstawowych form wsparcia jest zapewnienie posiłku. MOPS w Augustowie realizuje to zadanie poprzez:

1. Rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” .

2. Finansowanie posiłku osobom nie spełniającym kryterium otrzymania pomocy w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywania – ze środków gminy.

3. Dofinansowanie zakupu artykułów spożywczych placówkom wsparcia dziennego do przygotowania posiłków dzieciom.

Ad. 1. Rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – opisany na stronie 8.

Ad. 2. Osobom, które nie spełniają kryteriów otrzymania pomocy w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyznany jest posiłek finansowany ze środków gminy – poza Programem. MOPS w Augustowie prowadzi Stołówkę dla osób bezdomnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, oraz tych, którzy własnym staraniem nie są w stanie przygotować sobie ciepłego posiłku. W Stołówce wydawane są posiłki finansowane ze środków gminy. W roku 2011 z tej formy pomocy łącznie skorzystało dla 53, koszt zadania to 36. 723,73 zł.

Środki finansowe pokryły koszty:

-zakup pieczywa – 3. 076,81 zł

- obiady – 32. 697,82 zł

- zupy – 949,10 zł

Działalność Stołówki wspierana jest przez Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Społecznej w Augustowie. Stowarzyszenie partycypowało w kosztach działalności Stołówki, zakupiono konserwy, artykuły żywnościowe, środki czystości i przygotowano paczki żywnościowe z okazji Świąt Wielkanocnych. Ponadto Stowarzyszenie realizowało projekt **”Pomocna dłoń 2011” - działania profilaktyczne i osłonowe w stosunku do osób i rodzin wykluczonych społecznie, zagrożonych bezdomnością**, w ramach, które między innymi zakupiono środki czystości z przeznaczeniem na wykorzystanie w Stołówce MOPS, żywność trwałą, a także zorganizowano Spotkanie Wigilijne oraz zakupiono artykuły żywnościowe, z których przygotowano paczki świąteczne. Stowarzyszenie na to działanie otrzymało dotację od Wojewody Podlaskiego w wysokości 10. 000 zł. Ze Stołówki w roku 2011 łącznie skorzystało 86 osób.

Ad. 3. W ramach zadań własnych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie dofinansowuje zakup artykułów spożywczych do przygotowania dożywiania dzieci w placówkach wsparcia dziennego działających na terenie Gminy Miasto Augustów.

W 2011r. placówki otrzymały dofinansowanie w wysokości:

Lp.	**Placówka**	**Przeciętna w miesiącu liczba dzieci**	**Wydatki w roku 2011**
1.	Świetlica „Nasza Ostoja”	32	12.167,78
2.	SOPD „Przystań”	57	6. 681,99
3.	KTSD	69	8. 360,-
4.	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD	39	6. 819,-
5.	Fundacja CORDIS	22	3. 564,14
6.	Zgromadzenie Sióstr Urszulanek*	20	1. 424,81
Razem		**239**	**39. 017,72**

**Zgromadzenie Sióstr Urszulanek zamknęło swoją placówek we wrześniu 2011r.*

- *zasiłki stałe* – przyznano 121 rodzinom (175 osób w rodzinach), 1. 099 świadczeń na kwotę 394. 267,68 zł (w roku 2010 120 rodzinom (180 osób w rodzinach), 1. 116 świadczeń na kwotę 379. 501,- zł).

Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Finansów w odniesieniu do ustawy o pomocy społecznej i ustawy o finansach publicznych w roku 2011 dopuszczalny poziom dofinansowania zadań własnych gminy nie mógł stanowić więcej niż 80% kosztów realizacji zadania w danym roku.

Struktura wydatków na zasiłki stałe w latach 2009 -2011

	2009 rok	**2010 rok**	**2011 rok**
Ogółem	335. 525,84	379. 501,-	394. 267,68
W tym: - dotacja - środki gminy	 335. 525,84 -	 379. 501,- -	 315. 414,- 78. 853,68

- *zasiłki okresowe* – przyznano 651 rodzinom (1789 osób w rodzinach) na łączną kwotę 980.782,20 zł. Powody przyznania to w szczególności: bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Wysokość zasiłku okresowego uzależniona jest od dochodu rodziny; okres, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

(w 2010r. zasiłki okresowe były przyznane 667 rodzinom (1. 875 osób w rodzinach), 3. 023 świadczeń na łączną kwotę 1. 017.000,- zł).

- *zasiłki celowe* – przyznano 760 rodzinom (2002 osób w rodzinach) na łączną kwotę 143. 518,35 zł. Zasiłki przyznawane były głównie na: zakup leków i leczenie, żywności, opału. Znacznie zmniejszyła się wysokość przyznawanych zasiłków celowych. (w 2010 r. 535 rodzinom (1. 538 osób w rodzinach) na łączną kwotę 196. 360,90 zł)

- *przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego* – pomoc została przyznana 2 osobom, które poniosły straty w wyniku dwóch pożarów. Łączna kwota zasiłków to 2. 650,-

- *przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia* - w 2011 r. nie wystąpiła potrzeba udzielenia pomocy w tej formie.

- *przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowego* - w 2011 r. nie wystąpiła potrzeba udzielenia pomocy w tej formie.

- *opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem* - w 2011 r. nie wystąpiła potrzeba udzielenia pomocy w tej formie.

- *praca socjalna* - Praca socjalna jest to interdyscyplinarna działalność skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych, jak również tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Jest to praca trudna i złożona, gdyż wymaga uwzględnienia nie tylko aktualnych, doraźnych potrzeb osób i rodzin, lecz także włączenia się w realizację pomocy środowiskowej lokalnego potencjału. Pomoc środowiskowa zakłada współdziałanie służb socjalnych z wieloma podmiotami, m.in. sądem, policją, placówkami służby zdrowia, edukacji, poradnictwa, urzędami, organizacjami pozarządowymi itp.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie w roku 2011 zatrudniał 16 pracowników socjalnych świadczących pracę socjalną, w tym 13 prowadzi pracę środowiskową w terenie. Usamodzielnienie się Środowiskowego Domu Samopomocy spowodowało zmniejszenie zatrudnienia pracowników socjalnych na 14. W konsekwencji Ośrodek nie spełnia standardu zatrudnienia

pracowników socjalnych - pracownik socjalny na 2.000 mieszkańców gminy (gmina Miasto Augustów liczy 30. 143 osób – stan na 31.12.2011r.).

Udokumentowana praca socjalna w środowisku – spraw 4. 372 (w roku 2010 –6. 782)

w tym między innymi:

- przeprowadzone wywiady środowiskowe – 3 . 131 (w roku 2010 – 3. 628)

w tym:

- wywiady alimentacyjne na rzecz osób korzystających z pomocy społecznej – 27 (w roku 2010 - 38)

- wywiady w sprawie udzielania pomocy kombatantom – 38

na podstawie art. 19 o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami (w roku 2010 – 43)

represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2000r. Nr 98 poz. 1071

z późn. zmianami) kierownik MOPS w Augustowie sporządził i przesłał do

Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie 38 stanowisk

celem udzielenia pomocy finansowej poprzez ten Urząd. Sporządzenie stanowiska w tej

sprawie wiąże się z przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego oraz skompletowaniem pełnej

dokumentacji dotyczącej danej osoby. Od września 2011r. ustawodawca uchylił obowiązek

sporządzania stanowiska kierownika MOPS celem udzielenia pomocy kombatantom

- wywiady w sprawie ubezpieczenia zdrowotnego - 24

(na podstawie Upoważnienia Burmistrza Miasta Augustowa zgodnie z art. 54 ustawy (w 2010 – 38)

z dnia 27 sierpnia 2004 o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

(tj. Dz.U. nr 164 z 2000r. poz. 1027 z późniejszymi zmianami) wydano 38 decyzji

potwierdzających prawo do ubezpieczenia zdrowotnego na podstawie wywiadów środowiskowych

- przyjęto wnioski mieszkaniowe w liczbie - 726 (w roku 2010 - 680)

- przeprowadzono wywiady i sporządzono informacje do dodatków mieszkaniowych w liczbie – 700

na podstawie art. 7 ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (w roku 2010 - 680) *(Dz. U. Nr 71, poz. 734 z późn. zmianami) wywiad środowiskowy przeprowadzany jest*

dla ustalenia faktycznego stanu majątkowego wnioskodawcy.

- załatwione sprawy dla Urzędu Miasta i urzędów gmin – 103

(w roku 2010 - 46)

- załatwione sprawy dla Sądów, Prokuratury – 24

(w roku 2010 - 33)

- załatwione sprawy dla Komendy Powiatowej Policji – 145

(w roku 2010 - 144)

- załatwione sprawy dla ZUS i KRUS – 23

(w roku 2010 - 32)

- załatwione sprawy dla innych ośrodków pomocy społecznej – 38

(w roku 2009 - 32)

- załatwione sprawy do celów emerytalno – rentowych i do celów orzecznictwa o niepełnosprawności - 40

(w roku 2010 - 28)

- zawarto kontrakty socjalne w liczbie - 1

(w roku 2010 - 30)

- przekazano informacje dotyczących dłużników alimentacyjnych - 92

na podstawie art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz.U. z 2009r. Nr 1, poz. 72 z późn. zmianami) pracownik socjalny przekazuje informacje dotyczące dłużników alimentacyjnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej niezbędne do prowadzenia postępowania wobec tych dłużników.

(w roku 2010 - 122)

- skierowano wnioski do innych instytucji w sprawie sytuacji kryzysowej w liczbie - 7

(w roku 2010 - 22)

- liczba założonych „Niebieskich kart” - 4

w roku 2010 -3)

- liczba rodzin objętych wyłącznie pracą socjalną
- 117 (w roku 2010 - 175)

- liczba indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności
- 2

- liczba osób/rodzin które odeszły z pomocy społecznej
- 184

- liczba spotkań grup roboczych w ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego
prowadzonych przez pracowników socjalnych
- 27

- liczba szkoleń w których uczestniczyli pracownicy socjalni
- 10

- *organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi* – w roku 2011r. usługami opiekuńczymi objętych zostało 66 osób. Łączny koszt wykonania tego zadania to 408. 274,52 zł. Osoby samotnie gospodarujące stanowiły 92,98% ogółu osób korzystających z usług. Około 98% wydatków stanowiły koszty zatrudnienia pracowników (śr. 17,75 etatu). Przepracowano łącznie 18. 477 godzin (w roku 2010 usługami opiekuńczymi objętych było 72 osób).

- *prowadzenie i zapewnianie miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych* – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie prowadzi placówkę wsparcia dziennego Świetlica „Nasza Ostoja”, w której strukturach znajduje się Klub Socjoterapeutyczny. W roku 2011 do placówki uczęszczało średnio 38 dzieci - uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Zajęcia w placówce prowadzone były od poniedziałku do piątku w godzinach od 7^{00} – 17^{00}.

Placówka prowadzi pracę środowiskową w następujących formach:

- pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych,
- zajęcia z zakresu socjoterapii, bajkoterapii, plastyki – techniki, muzykoterapii,

- zajęcia z komunikacji interpersonalnej, sportowo - rekreacyjne,
- zajęcia z przyrodoleśnictwa,
- dożywianie,
- organizacja czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizacje zabaw i zajęć rozwojowych,
- praca z rodziną dziecka.

W Świetlicy „Nasza Ostoja" dzieci otrzymały pomoc w nauce przy odrabianiu zadań domowych, nadrabianiu zaległości szkolnych, ułatwianiu dostępu do alternatywnych źródeł wiedzy. Działania te były wspierane przez wolontariat.

W ramach rozwoju zainteresowań i organizacji czasu wolnego dzieci uczestniczyły w zajęciach plastycznych prowadzonych przy współpracy Augustowskich Placówek Kultury. Świetlica ,,Nasza Ostoja" oraz Klub organizowały imprezy okolicznościowe takie jak: Spotkanie Wigilijne i Wielkanocne, urodziny wychowanków i inne okolicznościowe. W okresie ferii zimowych i wakacji organizowany był wypoczynek dostosowany do potrzeb wychowanków.

Świetlica ,,Nasza Ostoja" współpracowała z szeregiem instytucji, które ustawowo działają na rzecz dziecka i rodziny. W celu pomocy dzieciom mającym trudności szkolne pracownicy placówki współdziałali ze szkołami (pedagogami szkolnymi, nauczycielami przedmiotu, wychowawcami).

Dzięki wsparciu donatorów dzieci zostały wyposażone w podstawowe przybory szkolne. Od sponsorów pozyskano również żywność, która rozdawana była rodzinom dzieci uczęszczających do Świetlicy.

Koszt utrzymania Świetlicy „Nasza Ostoja" (bez kosztów osobowych) to 32. 008,56 zł. Środki finansowe wydatkowane zostały na dożywianie dzieci, zakup artykułów chemicznych, środków czystości, wykonanie tablicy informacyjnej, pomoce dydaktyczne, artykułów papierniczych i innych niezbędnych przy prawidłowej pracy z dziećmi, opłaty za media, zakup usług remontowych, opłaty za czynsz, wynajem autobusu na wycieczkę, zakup biletów do kina, zakup akcesoriów komputerowych.

- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

W roku 2011 został Uchwałą Nr V/30/11 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 28 kwietnia 2011 został przyjęty Gminny Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną Gminy Miasto Augustów na lata 2011-2012.
Gminny Program Opieki i Profilaktyki nad Dzieckiem i Rodziną Gminy Miasto Augustów na lata 2011 – 2012 jest wyznacznikiem kierunków działań na rzecz opieki i profilaktyki dzieci i rodziny. Wdrażanie poszczególnych zadań uzależnione jest od możliwości organizacyjnych, finansowych i prawnych jego realizatorów.

- *sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym* – w roku 2011 ze środków gminy został sprawiony 1 pogrzeb, na który wydatkowano 2. 660,- zł.

- *kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu* – w roku 2011 w 7 domach pomocy społecznej przebywało 22 mieszkańców Augustowa, za których pobyt (zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej) gmina ponosi częściową odpłatność. W 2011 roku nie skierowano do dps żadnego mieszkańca. Łączne wydatki na ten cel wyniosły379. 151,28 zł (w roku 2011 - 387. 339,16 zł)

- *pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego* - osoby po opuszczeniu zakładu karnego bardzo często zgłaszają się do Ośrodka o pomoc. W roku 2011 została udzielona pomoc 10 osobom w postaci: zasiłków pieniężnych, odzieży i obuwia, posiłków, pomoc w znalezieniu zatrudnienia, pomoc w umieszczeniu w ośrodkach dla bezdomnych.

- *opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia* - w roku 2011 wydatki na opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne wynosiły:

- składki za niektóre osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne - 13.806,- zł

(w roku 2010 - 7. 488,-zł)

- składki za niektóre osoby pobierające zasiłek stały - 32. 574,97 zł

w tym: dotacja 26. 059,- zł; środki gminy – 6.515,97 zł

(w roku 2010 - 33. 160,- zł)

Łącznie 46. 380,97 zł

Realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Augustów na lata 2006 – 2016.

Miejski Ośrodek Pomocy Społeczne w Augustowie w ramach realizacji Strategii współpracował z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w celu poprawy jakości życia mieszkańców Augustowa. Ośrodek współuczestniczył w organizacji wyjazdu starszych mieszkańców Augustowa na koncert charytatywny „Kapela serc" w dniu 7 maja 2011r.

Przedsięwzięcie zostało zorganizowane w partnerstwie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Pomocy Społecznej w Augustowie w ramach realizacji projektu **Spotkanie z teatrem – działania na rzecz aktywizacji osób starszych z terenu miasta Augustowa** oraz Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Augustowa na lata 2006-2016; priorytet 7 – *Uczynienie Miasta Augustów przyjaznym środowiskiem życia dla osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych oraz starszych.*

Ponadto zostały przeprowadzone zajęcia z plastyki użytkowej wśród dzieci uczęszczających do trzech placówek wsparcia dziennego działających na terenie Augustowa (działanie skierowane było do wszystkich placówek, trzy wyraziły zainteresowanie). Podczas zajęć dzieci nauczyły się wykonywać kwiaty – żonkile z bibuły, malowały figurki gipsowe aniołów oraz ozdabiały metodą decupage kubeczki na przybory szkolne. Każde dziecko wykonało kubek, kwiaty i figurkę. Nabyte umiejętności będą mogły być wykorzystywane przez dzieci w czasie wolnym w domu i placówkach. Zajęcia wzbogaciły ofertę zajęć prowadzonych w placówce, wsparły proces wychowawczy i edukacyjny podopiecznych placówki.

W roku 2011 kontynuowane były działania zawarte w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Augustowie na lata 2006 – 2016. Poszczególne podmioty działające na terenie gminy podejmowały szereg starań na rzecz mieszkańców Augustowa w ramach realizacji swoich celów

statutowych oraz inicjatyw wynikających z pozyskanych dodatkowych środków finansowych.

Realizacja zakładanych w Strategii postanowień uzależniona jest od możliwości finansowych, prawnych i organizacyjnych poszczególnych podmiotów. Wiele inicjatyw zostało przeprowadzonych w partnerstwie organów administracji samorządowej, instytucji oraz organizacji pozarządowych.

Zadania fakultatywne:

- *przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych* – w roku 2011 ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową osób, których dochód przekracza kryterium dochodowe przyznano zasiłki celowe specjalne 246 rodzinom na kwotę 119.110,52,- zł. Najczęściej zasiłki specjalne celowe były przyznane na cel pokrycia kosztów związanych z leczeniem, zakupem leków, opału (w roku 2010 przyznano świadczenia 250 rodzinom na ogólną kwotę 123.906,- zł).
W roku 2011 Ośrodek dysponował znacznie mniejszymi środkami finansowymi na pomoc w postaci zasiłków celowych specjalnych.

- *przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnianie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze* – zadanie to nie jest realizowane przez nasz Ośrodek ze względu na brak środków finansowych na ten cel.

- *prowadzenie i zapewnianie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki* – w mieście Augustowie nie ma gminnych domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia (dziennych domów pomocy, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisk i domów dla bezdomnych oraz klubów samopomocy) o zasięgu gminnym. MOPS w Augustowie współpracuje z różnymi ośrodkami wsparcia na terenie całego kraju i na podstawie porozumień korzysta z ich pomocy. Współpraca została opisana w zadaniach obowiązkowych. Środowiskowy Dom Samopomocy dla

osób z zaburzeniami psychicznymi jest prowadzony w ramach zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej.

- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach

Ośrodek od wielu lat współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Augustowie.

Współpraca głównie dotyczy:

- upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechnianiu informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach,
- Ośrodek jest jednym z podmiotów, w którym są organizowane prace społecznie - użyteczne dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku oraz korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. Prace społecznie użyteczne zorganizowane były w okresie od 1 marca 2011r. do 31 grudnia 2011r. Prace wykonywało 23 osób, przeciętnie miesięcznie od 12 osób. Dzięki tej formie aktywizacji osób bezrobotnych zostały wykonane prace usługowe i porządkowe w ośrodkach wsparcia dziennego dla dzieci: Społecznej Organizacji Przyjaciół Dzieci „Przystań", Katolickim Towarzystwie Służby Dzieciom, Fundacji CORDIS, Świetlicy „Nasza Ostoja", Świetlicy Św. Urszuli, Środowiskowym Ognisku Wychowawczym Towarzystwa Przyjaciół Dzieci oraz Warsztacie Terapii Zajęciowej i Środowiskowym Domu Samopomocy, Stołówce przy MOPS w Augustowie. Prace społecznie – użyteczne to aktywna forma pomocy podopiecznym Ośrodka, która ma na celu pobudzenie osoby bezrobotnej do poszukiwania pracy, wzmacnia poczucie własnej wartości na rynku pracy, a także przynosi korzyści lokalnej społeczności.

Wysokość świadczenia wynosiła 7,10 zł za godzinę pracy, a od czerwca 7,30 zł za godzinę. Zostały wypłacono świadczenia w związku z wykonywaniem prac społecznie – użytecznych w wysokości 32. 539,50 zł. Kwoty wypłat były refundowane z Urzędu Miasta na podstawie Porozumienia Nr 2/2011

z dnia 23 lutego 2011r. w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych z Powiatowym Urzędem Pracy w Augustowie.
(Wartość prac społecznie użytecznych w roku 2010 wyniosła 59.242,10 zł przy wysokości świadczeń 6,80 zł za godzinę marzec – maj i 7,10 zł za godzinę maj – grudzień. Prace wykonywało przeciętnie w miesiącu od 21 do 22 osób.)

Pozostała działalność Ośrodka

Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie w 2011r. realizował zadania związane z wypłatą różnych świadczeń:

- Świadczenia rodzinne realizowane na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych (ustawa z dnia 28 listopada 2003r. tj. Dz. U. Nr 139, poz. 992 z późn. zmianami) obejmują wypłatę zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych i świadczeń opiekuńczych: świadczenia pielęgnacyjnego i zasiłku pielęgnacyjnego.
- Świadczenia alimentacyjne realizowane na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. *Dz. U. nr 1 z 2009r. poz. 7 z późn. zmianami).* Wypłacane były świadczenia alimentacyjne dla osób uprawnionych z Funduszu Alimentacyjnego oraz prowadzone postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.
- Pomoc finansowa realizowana zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 października 2011r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne (DZ.U. z 2011r. Nr 212, poz. 1262).

W 2011 roku wydatki na świadczenia rodzinne wynosiły:			6. 790.757,66
w tym:			
zasiłki rodzinne	2. 202.667,33 zł	ilość świadczeń	25.854
dodatki do zasiłków	1. 568.933,87	ilość	9.292

rodzinnych	zł	świadczeń	
świadczenia pielęgnacyjne	582. 400,90 zł	ilość świadczeń	1.136
zasiłki pielęgnacyjne	1. 290.402,- zł	ilość świadczeń	8. 454
świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1. 065.925,16 zł	ilość świadczeń	3. 384
składki na ubezpieczenie społeczne za niektóre osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	80.428,40	ilość świadczeń	631

Łącznie wypłacono 48. 751 świadczeń, wydano 3402 decyzji administracyjnych (przyznających świadczenia, zmieniających, odmownych, uchylających, w sprawie nienależnie pobranych świadczeń), postanowień i różnego rodzaju zaświadczeń. W ramach realizacji rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne wydano 111 decyzji administracyjnych.

W 2011r. odzyskano nienależnie pobrane świadczenia rodzinne w wysokości 46.355,00 zł.

Pozostałe wydatki na koszty obsługi: 302.279,33 zł
w tym:
z dotacji - 210. 029,- zł
ze środków gminy – 92. 250,33 zł

„Ustawowe” 3 % na koszty obsługi jest niewystarczające w stosunku do rzeczywistych potrzeb związanych z realizacją świadczeń. Taka sytuacja utrzymuje się od 2004 r, tj. od początku realizacji świadczeń przez Ośrodek.

Główne wydatki w kosztach obsługi stanowią wynagrodzenia i pochodne pracowników realizujących zadania w zakresie wypłaty świadczeń (81%). Ponadto prowizja dla Poczty Polskiej za wypłaty świadczeń (22. 034,10 zł), przesyłki pocztowe (8.228,98 zł), druki i niezbędne art. biurowe (9. 792,27 zł) szkolenia, opłaty komornicze i koszty egzekucji (4.987,69 zł) i inne niezbędne wydatki związane z obsługą wypłat świadczeń.

Zatrudnienie w Dziale Świadczeń Rodzinnych na dzień 31 grudnia 2011r. wynosiło 9 osób, w tym 1 na zastępstwo.

MOPS w Augustowie wypłacając świadczenia z funduszu alimentacyjnego zobowiązany jest do prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W 2011r. liczba dłużników alimentacyjnych wynosiła 286, w tym:

- mieszkających w Augustowie - 142
- mieszkających poza Augustowem - 88
- mieszkających za granicą - 17
- przebywających w Zakładzie Karnym - 16
- o nieustalonym miejscu zamieszkania - 23

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych polegały na:

- przeprowadzaniu wywiadu alimentacyjnego i odebraniu oświadczenia majątkowego przez osobę do tego upoważnioną,
- współpracy z Komornikiem Sądowym,
- współpracy z Komornikiem Skarbowym,
- współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Augustowie,
- współpracy ze Starostwem Powiatowym w Augustowie,
- współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem, Powiatową Komendą Policji
- współpracy z innymi podmiotami realizującymi to zadanie w Kraju.

Jest to trudna, żmudna, wręcz „mrówcza praca”, ponieważ dłużnicy alimentacyjni są bardzo trudną grupą, która niechętnie współpracuje, uchylają się od pracy, wszelkich działań i ustaleń.

Zaznaczyć należy, że z wyżej cytowanych 3% przeznaczonych na koszty obsługi pokrywane są koszty postępowania egzekucyjnego (oraz koszty opłaty komorniczej), które to postępowanie prowadzone przez Naczelników Urzędów Skarbowych jest tylko w niewielkim procencie skuteczne.

Stan zadłużenia na 31.12.2011r. z tytułu wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami wynosi 3.343.686,90 zł, w tym:

- 2.802.894,53 zł – kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 540.792,37 zł – odsetki ustawowe.

Wpłaty dokonane w 2011r. od dłużników na pokrycie zadłużenia alimentacyjnego wynosiły 193.391,44 zł.

W 2011r. odzyskano nienależnie pobrane świadczenia z funduszu alimentacyjnego w wysokości 2.441,00 zł.

Stan zadłużenia na 31.12.2011r. z tytułu wypłacanych zaliczek alimentacyjnych powiększonych o 5% wynosi 1.741.195,33 zł.

Dodatki mieszkaniowe.

Dodatek mieszkaniowy to dopłata dla rodzin, jak i osób samotnych do kosztów utrzymania mieszkania lub domu. Prawo do niego ma osoba z tytułem prawnym do lokalu i spełniająca warunki ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2001r. Nr 71, poz. 734 z późn. zm).

Zestawienie dotyczące przyznanych dodatków mieszkaniowych w roku 2011.

Zasoby	**Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych**	**Liczba wypłaconych dodatków**	**Wskaźnik udziału kwoty dodatków mieszkaniowych [%]**	**Średnia roczna kwota dodatku mieszkaniowego**
gminne	389. 729,87	2 624	60,60	148,53
spółdzielcze	168. 197,44	1. 226	26, 15	137,19
wspólnoty mieszkaniowe	62. 125,42	461	9,66	134,76
prywatne	0,00	0	0,0	0,00
inne	9. 945,14	56	1,55	177,59
TBS	13. 171,12	113	2,04	116,56
Ogółem	643. 168,99	4. 480	100	148,53

Dodatkowe dane dotyczące przyznanych świadczeń:

Liczba gospodarstw domowych korzystających średnio miesięcznie 393

Wniosków wpłynęło 786

Wystawiono odmownych decyzji 18

Liczba zarządców domów, którym przekazuje się dodatki mieszkaniowe 55

Wypłaty dodatków mieszkaniowych za 2011r. kształtują się na poziomie 98,48 % roku 2010.

Struktura wydatków na dodatki mieszkaniowe w latach 2006-2011

Rodzaj	2006 rok	2007 rok	2008 rok	2009 rok	2010 rok	2011 rok
Zasoby gminne	459. 815,49	452. 534,08	390. 703,27	368. 834,57	416. 478,83	389. 729,87
Zasoby spółdzielcze	258. 173,03	224. 826,53	171. 142,35	170. 777,33	157. 154,79	168. 197,44
Zasoby wspólnot mieszkaniowych	73. 824,68	70. 437,64	68. 743,37	59. 734,41	59. 684,63	62. 125,42
Zasoby prywatne	863,02	1. 310,79	778,40	101,55	-	-
Inne/zakładowe	25. 120,49	15. 544,18	10. 116,45	5. 284,78	7. 665,78	9. 945,14
TBS	-	919,44	4. 761,48	7. 854,78	12. 102,89	13. 171,12
Razem	817. 796,71	765. 572,66	646. 245,32	612. 587,42	653. 086,92	643. 168,99

Warsztat Terapii Zajęciowej

Działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej finansowana była z:

- dofinansowania PFRON - 575,400- zł
- innych źródeł:
  - dofinansowanie z Powiatu Augustowskiego - 32. 540,,- zł
  - Stowarzyszenie Rodziców Osób Niepełnosprawnych i Osób Wspierających przy WTZ w Augustowie - 26. 000,- zł

=633.940,- zł

Z prowadzonej rehabilitacji społecznej i zawodowej w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Augustowie korzysta 35 osób, które posiadają orzeczenie o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem uczestnictwa w terapii zajęciowej. W 2011 r. spośród uczestników stopień znaczny niepełnosprawności posiadało 23 uczestników, a stopień umiarkowany 12.

Niepełnosprawności intelektualnej uczestników WTZ towarzyszą następujące schorzenia: epilepsja, mózgowe porażenie dziecięce, wodogłowie,

zespół Downa, zaburzenia psychiczne, zaburzenia mowy, nadwaga, skolioza, wady wzroku i słuchu oraz inne.

W 2011 roku jeden z uczestników opuścił Warsztat, na wolne miejsce została przyjęta nowa osoba.

Prowadzona przez Warsztat rehabilitacja społeczna i zawodowa uczestników odbywała się poprzez następujące formy i metody pracy:

1. Uspołecznianie (w tym konkursy, zawody, spotkania integracyjne, wycieczki i inne).
2. Rehabilitacja zawodowa poprzez rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia i umiejętności niezbędnych w danej pracowni (pracownia ceramiczna, plastyczna, krawiecka, życia codziennego, gospodarstwa domowego).
3. Arteterapia.
4. Trening ekonomiczny.
5. Terapia psychologiczna.
6. Usprawnianie ruchowe (kinezyterapia).
7. Usprawnianie logopedyczne.
8. Praktyki zawodowe.
9. Współpraca z rodzicami.

Podczas prowadzonej terapii społecznej wszyscy uczestnicy kształtowali umiejętność prawidłowego zachowania się w kontaktach międzyludzkich, w miejscach publicznych, bezpiecznego poruszania się po ulicach, byli wdrażani do samokontroli zachowań i prawidłowych reakcji w różnych sytuacjach, utrwalali i poszerzali wiedzę ogólną, rozwijali zainteresowania oraz uczyli się, jak twórczo i aktywnie można spędzać czas wolny. Efektem prowadzonych zajęć są zauważalne postępy w zwiększonej samodzielności, większej otwartości na siebie i innych, uczestnicy potrafią lepiej komunikować się z otoczeniem i radzić sobie w różnych sytuacjach.

Aktywne włączanie uczestników WTZ w życie społeczne jest nierozłącznym elementem rehabilitacji zawodowej.

Rehabilitacja zawodowa, a także trening ekonomiczny i inne umiejętności z zakresu rehabilitacji społecznej były rozwijane poprzez techniki terapii zajęciowej w poszczególnych pracowniach.

Każdy uczestnik na początku roku miał opracowany przez Radę Programową Warsztatu roczny Indywidualny Program Rehabilitacji, który zawierał diagnozę uczestnika oraz założenia programowe na 2011 rok.

Po pół roku terapii była dokonywana ocena realizacji tych programów, które zmodyfikowano i dostosowano do potrzeb i możliwości uczestników. W grudniu Rada Programowa dokonała także oceny rocznej postępów w realizacji indywidualnych programów rehabilitacji (była to ocena punktowa zgodnie z wytycznymi Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych).

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw nałożyła na gminę nowe obowiązki. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;

2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;

3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;

4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Uchwałą Nr XLIV/287/10 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 15 października 2010r. uchwalono Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2010-2011.

W ramach realizacji w/w Programu w dniu 11 kwietnia 2011r. zawarte zostały Porozumienia
o współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym pomiędzy Burmistrzem Miasta Augustowa,
a przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorów sądowych. Dnia 4 maja 2011r. Burmistrz Miasta Augustowa wydał zarządzenie w sprawie powołania i

składu zespołu interdyscyplinarnego. W roku 2011 odbyły się 2 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. Podczas pierwszego posiedzenia wybrano Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, którym została Pani Teresa Dobko - Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie. W ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2011 powołano 12 grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Na rzecz tych rodzin prowadzona była praca socjalna przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie.

W związku z zdaniami wynikającymi z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wzięli udział w cyklu szkoleń dotyczących tworzenia Lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych.

Zgodnie z założeniami Gminnego Programu zostały opracowane plakaty, ulotki informujące, gdzie szukać pomocy w razie wystąpienia zjawiska przemocy, które zostały umieszczone w instytucjach i szkołach na terenie Miasta Augustowa.

W szkołach podstawowych i placówkach wsparcia dziennego funkcjonujących na terenie Augustowa został przeprowadzony konkurs plastyczny na logo Augustowskiej Kampanii na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie pod tytułem „Rodzina wolna od przemocy”. W konkursie wzięło udział 46 prac, spośród których nagrodzono 5.

W miesiącu grudniu 2011r. odbyły się zajęcia integracyjno-profilaktyczne oparte na pedagogice zabawy realizowane przez animatorów Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów i Animatorów KLANZA Oddział Białostocki w szkołach podstawowych na terenie Miasta Augustowa, których celem było kształtowania postaw wolnych od przemocy Ponadto Gimnazjum Nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Augustowie włączyło się w realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie poprzez przeprowadzenie we wszystkich klasach dwugodzinnych zajęć edukacyjno-profilaktycznych dotyczących zjawiska agresji, przemocy i sposobu reagowania na nie. Odbyły się także spotkania młodzieży szkolnej z przedstawicielami Policji dotyczące edukacji prawnej nieletnich, z uwzględnieniem zjawiska przemocy i konsekwencji jej stosowania.

Działania podjęte w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2010-2011 miały wpływ na zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na to, że przemoc jest przestępstwem i nic nie usprawiedliwia jej stosowania.

Na realizację Programu w roku 2011 przeznaczono kwotę 12.000,-. Wydatki ogółem wyniosły 10.643,02 zł.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Społecznej w Augustowie ściśle współpracuje z Ośrodkiem w realizacji swoich zadań statutowych na rzecz potrzebujących mieszkańców Augustowa. W roku 2011 Stowarzyszenie składało oferty na realizację zadania publicznego w konkursach. Wiele z ofert otrzymało dotacje na realizację. Łączna kwota dotacji – 63. 054,- zł.

Wszystkie projekty realizowane były w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Augustowie.

Informacja o zrealizowanych projektach znajduje się w Sprawozdaniu merytorycznym Stowarzyszenia na Rzecz Pomocy Społecznej w Augustowie za rok 2011.

Innym ważnym wspólnie wykonywanym działaniem Stowarzyszenia i Ośrodka była realizacja **Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej (PEAD).** W 2011 r. Suwalski Bank Żywności przekazał **51.457,80 kg** żywności na kwotę **98.016,30 zł**. Otrzymane produkty żywnościowe to: płatki kukurydziane (1. 890,-), mleko UHT (12. 420,- l), ser żółty (800,80 kg), mąka (2. 940,- kg), zupa pomidorowa z ryżem (2. 947,20 kg), makaron świderki (7.300,- kg), makaron muszelki (1. 990,- kg), krupnik (2. 325,- kg), kasza manna (1. 130,- kg), kasza jęczmienna z warzywami (3. 600,- kg), kasza jęczmienna z gulaszem (2. 304,- kg), muesli (2. 136,-kg), herbatniki (1. 621,- kg), kawa zbożowa (744,- zł), ryż (2. 340,- kg), makaron z gulaszem (4. 329,60 kg), kasza gryczana (640,- kg).
Z pomocy skorzystało 550 rodzin.

Stowarzyszenie otrzymało środki finansowe od Burmistrza Miasta Augustowa w wysokości 3. 876,64 zł , z której opłacono faktury za

transport, rozładunek, chłodnię i wynajmem pomieszczeń do wydawania artykułów żywnościowych z programu PEAD.

Pracownicy Ośrodka czynnie, całkowicie wolontarystycznie wspierali realizację tego zadania.

W roku 2011 Stowarzyszenie prowadziło zbiórkę publiczną na terenie miasta Augustów na rzecz pięcioletniego chłopca, który potrzebował specjalistycznej operacji w Klinice Okulistycznej w Berlinie. Środki finansowe zbierano z przeznaczeniem na koszty związane z leczeniem i rehabilitacją chłopca na terenie Polski. Środki pieniężne gromadzono za pomocą puszek kwestarskich oraz wpłat na konto Stowarzyszenia na hasło „Tomaszek".
Podczas zbiórki zebrano 20. 004,21 zł.
Po zakończeniu zbiórki dokonywano wpłat na konto Stowarzyszenia na hasło „Tomaszek". Łącznie na haśle „Tomaszek" zebrano 23.381,21 zł.
Ośrodek wparł akcję poprzez udostępnienie pomieszczeń i sprzętu.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie świadcząc bezpośrednio pomoc osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej jest w stanie uchwycić rzeczywiste potrzeby gminy związane z zapewnieniem godnego życia jej mieszkańcom.

Określając potrzeby w zakresie pomocy społeczne uwzględniono dane ze sprawozdawczości Ośrodka, doświadczenia osób pracujących w terenie oraz aktualne przepisy prawne.

Najważniejsze potrzeby gminy w zakresie pomocy społecznej w roku 2012:

1. Kontynuacja realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Augustów na lata 2006-2016. Środki finansowe przeznaczone na wykonanie tego zadania są zbyt niskie, gdyż określone w Strategii potrzeby związane z rozwiązywaniem lokalnych problemów społecznych wymagają dużych nakładów finansowych.
2. Zabezpieczenie i zwiększenie niezbędnych środków finansowych na realizację zadań obowiązkowych gminy, w tym na opłacenie za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej.

3. Zabezpieczenie 3% na koszty realizacji zadania wypłat świadczeń rodzinnych i świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego nie wystarcza na pokrycie niezbędnych wydatków wykonania zadania.
4. Wielkość zadań, ciągły ich wzrost, ogromna odpowiedzialność nie idzie w parze z podwyższeniem środków finansowych i kadrowych na ich obsługę (brak zgodnej z ustawą o pomocy społecznej liczby pracowników socjalnych: 1 pracownik socjalny na 2.000 mieszkańców – brakuje 2 pracowników socjalnych pracujących w terenie oraz psychologa), to źle wpływa na jakość wykonywanych zadań. Taka sytuacja uderza w klientów Ośrodka - mieszkańców miasta, którzy samodzielnie nie potrafią rozwiązać swoich problemów życiowych.
5. Zwiększa się liczba osób korzystających z obligatoryjnych form pomocy (zasiłki stałe, składka na ubezpieczenie zdrowotne), a to wskazuje na znaczne zubożenie społeczeństwa. Tej grupie ludzi potrzebne będzie dodatkowe wsparcie.
6. Wzrasta zapotrzebowanie na miejsca w Zakładach Opieki Długoterminowej, domach pomocy społecznej, ośrodkach całodobowych dla osób starych, samotnych, chorych, niepełnosprawnych. W Augustowie brakuje placówek świadczących takie usługi np. Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej dla Osób Starszych i Chorych.
7. MOPS jako jednostka prowadząca Warsztat Terapii Zajęciowej już kolejny rok ma bardzo duże problemy z uzyskaniem pełnego dofinansowania ze Starostwa Powiatowego w Augustowie na działalność Warsztatu na 2012r. zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w kwocie 57. 540,- Bardzo prosimy o wsparcie w uzyskaniu pełnej kwoty dofinansowania działalności WTZ. Dofinansowanie WTZ jest ustawowym zadaniem powiatu i powinno wynosić 10% kosztów funkcjonowania Warsztatu.
8. MOPS w Augustowie nadal boryka się z trudnościami lokalowymi:
- brak odpowiedniej liczby pomieszczeń biurowych, Dział Pomocy Środowiskowej i Rozwiązywania Problemów Rodziny znajduje się na piętrze. Osoby chore, niepełnosprawne, starsze mają problemy z pokonaniem schodów. Brakuje również odpowiedniej sali na organizację spotkań związanych z działalnością Ośrodka (spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych);

- aktualnie zajmowane przez Świetlicę „Nasza Ostoja” pomieszczenia w budynku przy ul. Łaziennej 6 są użytkowane tymczasowo ze względu na plany związane z przebudową budynku. Obecne warunki lokalowe są niewystarczające, ponieważ pomieszczenia są zbyt małe, a ich układ utrudnia prowadzenie statutowych zadań placówki. W niedalekiej przyszłości konieczna jest zmiana lokalu;
- najprawdopodobniej od roku 2013 zmuszeni będziemy opuścić lokal Caritasu, w którym mieści się Stołówka MOPS dla osób bezdomnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Spowoduje to trudną sytuację w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb tej grupy osób, gdyż w żadnym innym miejscu wydawania posiłków nie są oni „pożądaną grupą” klientów;
- braki lokalowe uniemożliwiają prowadzenie dodatkowych działań na rzecz lokalnej społeczności, między innymi: prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego ze względu na brak magazynu, brak stałego miejsca spotkań seniorów, organizowania grup wsparcia;

9. Ośrodek przyjął do realizacji dwa bardzo ważne zadania gminy: zadanie z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz zadanie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej. Środki finansowe w niewielkim stopniu zabezpieczają realizację tych zadań. Zadanie zostało powierzone bez wsparcia kadrowego, co bardzo obciąża pracowników Ośrodka.

10. Ośrodek będzie realizował swoje zadania w oparciu o działania, które sprawdziły się i przyniosły efekty w latach poprzednich, takie jak: utrzymanie wszelkich, sprawdzonych form pomocy, pisanie projektów i ich realizacja na rzecz dzieci, niepełnosprawnych, bezdomnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób starszych i chorych. Bardzo zależy nam na wsparciu i zrozumieniu ze strony władz i społeczności Augustowa, gdyż działania Ośrodka Pomocy Społecznej są najważniejszym instrumentem rozwoju i realizacji zadań polityki społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie dziękuje wszystkim instytucjom, podmiotom, osobom, które wspierają naszą trudną i odpowiedzialną pracę na rzecz potrzebujących mieszkańców Augustowa.

KIEROWNIK

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Augustowie

Teresa Dobko